

Biroul permanent al Senatului

350 / 01.09.2021

Biroul permanent al Senatului

Dp. 276 / 16.07.2021

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru declararea zilei de 3 mai ca zi de sărbătoare națională pentru recunoașterea meritelor fruntașilor români de la Blaj din 1848

Analizând propunerea legislativă pentru declararea zilei de 3 mai ca zi de sărbătoare națională pentru recunoașterea meritelor fruntașilor români de la Blaj din 1848 (b276 din 23.06.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3460/29.06.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D580/29.06.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect declararea zilei de 3 mai ca zi de sărbătoare națională pentru recunoașterea meritelor fruntașilor români de la Blaj din 1848. Intervenția legislativă este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că *„în perioada istorică 3-15 mai 1848, au fost prezentate pe rând intențiile românilor de a rămâne uniți în ciuda presiunilor de acceptare tacită a controlului Ungariei asupra Transilvaniei. Conferința conducătorilor românilor din Transilvania a dus la adoptarea programului de revendicări redactat de Simion Bărnuțiu, în care se consemna, printre altele: necesitatea recunoașterii politice a națiunii române, afirmarea națiunii române ca națiune de sine stătătoare, proclamarea libertății și independenței față de opoziția maghiară. Sub aceste percepțe și sub atenta organizare a iubitorilor de*

pământ românesc, la 3 mai 1848, românii sau organizat într-o mare Adunare Națională, la Blaj.”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Având în vedere că măsurile preconizate la art.2 au implicații asupra bugetului de stat, sunt incidente prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituția României, republicată, privind solicitarea unei informări din partea Guvernului, precum și dispozițiile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare atât la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute la art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, cât și la obligativitatea precizării surselor de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

În acest sens, precizăm că, la pct.71 din considerentele Deciziei nr.643/2020, Curtea Constituțională a constatat că, *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art.138 alin.(5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern.”.*

3. Analizând conținutul propunerii legislative, semnalăm că potrivit art.6 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

De asemenea, se poate observa că unele dispoziții ale prezentei propuneri legislative au un caracter declarativ, deoarece acestea nu sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații

sociale și de specificul acestuia, ci sunt, mai degrabă, generate de dorința, de a stabili, fără echivoc și într-un singur caz, declararea zilei de 3 mai ca zi de sărbătoare națională pentru recunoașterea meritelor fruntașilor români de la Blaj din 1848.

Astfel, sintagma „*poate fi marcată*”, utilizată la art.2, nu are caracter imperativ, nu instituie obligații în sarcina autorităților administrației publice centrale sau locale sau a altor subiecți de drept, ci este redactată sub forma unei recomandări, rămânând la aprecierea entităților respective în ce măsură vor pune în aplicare dispozițiile preconizate. Astfel, sunt încălcate dispozițiile art.8 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, prin modul de exprimare, actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu.

Caracterul pur declarativ al normei, prin care nu se constituie în mod efectiv drepturi și obligații, este de natură să determine ambiguități cu privire la efectele pe care legea le-ar putea produce. Or, de esența unei legi, ca act juridic al Parlamentului, este însuși caracterul normativ al acesteia, iar nu unul eminent declarativ, lipsit de efecte juridice. De aceea, apreciem că o asemenea sferă de reglementare poate fi realizată printr-o simplă declarație a Parlamentului, fără caracter normativ.

Prin urmare, apreciem că, sub aceste aspecte, propunerea legislativă este susceptibilă a încălca prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea legii, prin raportare la art.3 alin.(1) coroborat cu art.52 alin.(1) din Legea nr.24/2000.

Potrivit jurisprudenței constituționale, o lege trebuie să fie elaborată în conformitate cu Constituția, să reprezinte actul juridic al Parlamentului, să exprime și să reglementeze relații sociale generale. Caracterul normativ al legii impune stabilirea unor dispoziții exprese referitoare la drepturi și obligații ce trebuie stabilite în sarcina destinatarilor normei juridice, dar și a consecințelor nerespectării acestor obligații, prin instituirea de sancțiuni.

4. Sub rezerva celor exprimate la pct.3 de mai sus, semnalăm că propunerea legislativă poate fi îmbunătățită și din punctul de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

a) pentru asigurarea unității în redactare cu alte acte normative similare, recomandăm reformularea **titlului** în partea de debut, astfel:

„*Lege pentru instituirea zilei de 3 mai ...*”.

Totodată, menționăm că, potrivit prevederilor art.41 alin.(1) teza finală din legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „*Titlul actului normativ cuprinde (...) obiectul reglementării exprimat sintetic*”. Ca urmare, este necesară corelarea expresiei „*zi de sărbătoare națională pentru recunoașterea meritelor*” cu expresia „*zi de sărbătoare națională de cinstire și de recunoaștere a meritelor*” utilizată la **art.1**.

b) la **art.1**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară reformularea textului, astfel:

„*Art.1. - Se instituie ziua de 23 mai ca Ziua comunității armâne din România*”.

c) la **art.3**, semnalăm că, în actuala redactare, norma este eliptică în partea de final, deoarece nu este prevăzut despre ce manifestări este vorba în sintagma „*aspecte de la manifestările*”.

De asemenea, pentru unitate terminologică cu titlul și art.1, sintagma „*de la Blaj în 1848*” trebuie înlocuită cu sintagma „*de la Blaj din 1848*”.

Totodată, semnalăm că norma este inutilă deoarece, *de lege lata*, art.4 alin.(1) din Legea nr.41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că „*Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, ca servicii publice în realizarea obiectivelor generale de informare, educație, divertisment, sunt obligate să prezinte, în mod obiectiv, imparțial, realitățile vieții social-politice și economice interne și internaționale, să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice, să promoveze, cu competență și exigență, valorile limbii române, ale creației autentice culturale, științifice, naționale și universale, ale minorităților naționale, precum și valorile democratice, civice, morale și sportive, să militeze pentru unitatea națională și independența țării, pentru cultivarea demnității umane, a adevărului și justiției.*”.

PRESEDINTE

Floarea IORDACHE

București
Nr.569/15.07.2021